

ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอน
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
The Study of Relation between Intra-school Supervision Process and Teaching
Efficiency of Teachers in Nakhon Pathom Primary Educational Service
Area Office 2

โสภาวดี เกตุทอง¹ ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง²
Sopawadee Ketthong, Chaiwat Prasongsang

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 311 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาและประสิทธิภาพการสอนของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการสอนของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำ (r มีค่า .34)

คำสำคัญ (Keywords) : กระบวนการนิเทศ; ความสัมพันธ์; ประสิทธิภาพการสอน

Abstract

The purposes of this research aimed to study the intra-school supervision process, the teaching efficiency of teachers, and the relation between the intra-school supervision process in the teaching efficiency of teachers. A sample consisted of school directors and teachers in Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, The research sampling comprised 311 subjects. The research instruments were questionnaires on the intra-school

Received: 2023-12-01 Revised: 2023-12-09 Accepted: 2023-15-15

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัตกรรมการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ Master of Education (Educational Administration Innovation), Department of Educational Administration Innovation. Faculty of Rattanakosin College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin. E-mail: sopawadee2044@gmail.com

² อาจารย์สาขาวัตกรรมการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ Lecturer in Master of Education (Educational Administration Innovation), Department of Educational Administration Innovation. Faculty of Rattanakosin College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin. E-mail: chaiwatp62@gmail.com

supervision process and the teaching efficiency of teachers. Statistical tools used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.), and Pearson's correlation coefficient to analyze the data.

The research results were that both the overall and individual intra-school supervision processes were at a high level. Moreover, the overall teaching efficiency of teachers was at the highest level while the individual teaching and learning management was at a high level. Lastly, the relation between the intra-school supervision process and the teaching efficiency of teachers was statistically significant .01, congruent with the established hypothesis with a relatively positive correlation and low correlation (r-value .34).

Keywords: supervision process; relationship; teaching efficiency

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้คนในสังคมเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ควบคู่คุณธรรม ทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 3-6) ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 “มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีความรู้และทักษะพื้นฐาน มีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 4) ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม พัฒนาอย่างเต็มที่และเต็มตามศักยภาพของตนเอง คือครูผู้สอน โดยครูผู้สอนต้องมีความรู้ มีความสามารถในการสาขาวิชาที่สอน มีเทคนิค รูปแบบ วิธีการสอนที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความสนใจในบทเรียน สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูต้องมีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน คือการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครู

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเป็นการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษายังเป็นการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ เป็นการทำงานร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับ จุฬารักษ์ โคตรจักร (2562: 15) กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการร่วมมือของผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยกันปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินงานของบุคลากรในพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยวิธีการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา การส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้ทุกคนเกิดความพึงพอใจเพื่อพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี มีลักษณะ

อันพึงประสงค์ ตรงตามวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดส่งผลให้คุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่ดี

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากรในสถานศึกษา ที่ได้ร่วมมือกันปรึกษาหารือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จในการที่จะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น โดยใช้กิจกรรมและวิธีการที่หลากหลาย (สายวินิตย์ ดวงสนาม, 2561: 21) การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้และสร้างความเข้าใจการนิเทศ การออกแบบและสร้างเครื่องมือการนิเทศ การดำเนินการนิเทศและการประเมินและสรุปผลการนิเทศตามแนวคิดของแฮริส (Harris, 1985: 13-15) และ (สงัด อุทรานันท์, 2530: 84-85)

การสอนของครูถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมต้องขึ้นอยู่กับเทคนิค วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูผู้สอนและการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนั้น กิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียนจะต้องประกอบด้วยพฤติกรรมของทั้งสองฝ่ายที่เรียกว่า การเรียนและการสอน ซึ่งจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการจัดสภาพความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการเรียนรู้และการสอน การให้การศึกษาที่เหมาะสมจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญเติบโตและมีความมุ่งมั่นทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (สมคิด สร้อยน้ำ, 2542: 2-3)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เนื่องจากเล็งเห็นว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงและได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง ซึ่งจะส่งผลเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูในทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ส่วนด้านประสิทธิภาพการสอนของครู ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน การวัดและประเมินผล และบุคลิกลักษณะของครู

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 1,636 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 311 คน ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่มีระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 116 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่ เมษายน 2566-พฤศจิกายน 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการสอนของครู ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน การวัดและประเมินผล และบุคลิกลักษณะของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 เก็บข้อมูลผ่านระบบ Google form โดยให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนสแกน QR code เพื่อตอบแบบสอบถามและส่งคืนภายใน 10 วัน

3.3 รวบรวมข้อมูล โดยได้แบบสอบถามคืนกลับจำนวน 311 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.70 จำแนกตามวิทยฐานะ มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.30 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน มีประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.10 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 59.20

2. ผลการศึกษาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีรายละเอียดตามตารางที่ 1 ดังนี้

ด้านที่	กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา (X)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ที่
1	การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ (X ₁)	4.23	.74	มาก	5
2	การวางแผนการนิเทศ (X ₂)	4.39	.65	มาก	1
3	การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (X ₃)	4.24	.71	มาก	4
4	การปฏิบัติการนิเทศ (X ₄)	4.35	.65	มาก	3
5	การประเมินผลการนิเทศ (X ₅)	4.36	.56	มาก	2
	ภาพรวม	4.31	.63	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา (X) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ และการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

3. ผลการศึกษาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีรายละเอียดตามตารางที่ 2 ดังนี้

ด้านที่	ประสิทธิภาพการสอนของครู (Y)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ที่
1	การจัดการเรียนการสอน (Y ₁)	4.46	.42	มาก	5
2	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (Y ₂)	4.51	.44	มากที่สุด	4
3	บรรยากาศในชั้นเรียน (Y ₃)	4.70	.38	มากที่สุด	2
4	การวัดและประเมินผล (Y ₄)	4.57	.44	มากที่สุด	3
5	บุคลิกลักษณะของครู (Y ₅)	4.73	.36	มากที่สุด	1
	ภาพรวม	4.59	.35	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครู (Y) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลิกลักษณะของครู ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอน

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีรายละเอียดตามตารางที่ 3 ดังนี้

	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y
X ₁	.36**	.27**	.23**	.27**	.18**	.31**
X ₂	.34**	.28**	.26**	.27**	.22**	.32**
X ₃	.37**	.26**	.20**	.26**	.17**	.30**
X ₄	.34**	.26**	.23**	.25**	.20**	.30**
X ₅	.46**	.36**	.29**	.36**	.27**	.41**
X	.39**	.30**	.25**	.29**	.21**	.34**

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับค่อนข้างต่ำ (r มีค่า .34)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยมีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในภาพรวมและรายได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบันหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับกระทรวงและเขตพื้นที่การศึกษาได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยเล็งเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะผลักดันในการดำเนินงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาให้บรรลุผล ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพทางการสอนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับประภาภรณ์ พลรักษ์ (2560: 100-105) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา มีกระบวนการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับหทัยชนก แซ่เฮ้า (2560: 69-84) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการ

นิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ระดับกระบวนการนิเทศภายใน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับสฤงค์ดีมาศ เรืองคำ (2564: 54-71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนิเทศภายในของโรงเรียนตามทัศนของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียนตามทัศนะของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี ยังสอดคล้องกับสายวินิตย์ ดวงสนาม (2561: 93-97) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558: 64-65) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก คือ ด้านบุคลิกลักษณะของครู ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะประสิทธิภาพการสอนของครูมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับจรีพร มุลณี (2565: 73-74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับจริยา แดงอ่อน (2559: 86-96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับอารมณีนาก่อนทอง (2559: 76-89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับบุบผา พรหมหลง (2563: 69-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานีเขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาทุกด้าน ส่งผลให้ครูเกิดประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับบุบผา พรหมหลง (2563: 69-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประณศศึกษา สุราษฎร์ธานีเขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิภาพการสอนของครูตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับอารมณ์นาถก้อนทอง (2559: 76-89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประณศศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับหทัยชนก แซ่เฮ้า (2560: 69-84) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และสอดคล้องกับจริยา แต่งอ่อน (2559: 86-96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.701 ถึง 0.733 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่านิเทศภายในสถานศึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณศศึกษานครปฐม เขต 2 สามารถนำมารวบรวมและสังเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ 5 ด้าน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ และสังเคราะห์ประสิทธิภาพการสอนของครูได้ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน การวัดและประเมินผล และบุคลิกลักษณะของครู จะเห็นได้ว่ากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนของครู มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและนักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน จะเห็นว่าด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในอันดับสุดท้ายเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการสำรวจสภาพปัญหาปัจจุบันและความต้องการของครูผู้สอน เพื่อให้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ทางเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรม จัดทำโครงการเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ครูมีประสิทธิภาพการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรพัฒนาครู โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดตามความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารควรลดงานพิเศษของครูลง เพื่อให้ครูได้มีความใกล้ชิดกับนักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาของนักเรียนและทำให้ครูได้มีเวลาสำหรับการสอนมากขึ้น

1.3 จากการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น โดยอาจใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ครูสภา
ลาดพร้าว.
- จริยา แดงอ่อน. (2559). **รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จรีพร มุลณี. (2565). **ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- จุฬารักษ์ โคตรจักร. (2562). **กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9**. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุบผา พรหมหลง. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปนัดดา ศิริพัฒนกุล. (2558). **การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ประภาภรณ์ พลรักษ์. (2560). แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2542). หลักการสอน. อุดรธานี: สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- สฤณีมาศ เรืองขำ. (2564). การนิเทศภายในของโรงเรียนตามทัศนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้.
- สายวินิตย์ ดวงสนาม. (2561). การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- หทัยชนก แซ่เฮ้า. (2560). กระบวนการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของพนักงานครู สังกัดเทศบาล ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- อารมณ นาก้อนทอง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory behavior in education*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610